

VIURE SUL MARATGE

UEI MAI DE 50% DE LA POPULACION MONDIALA VIU A MENS DE 100 KM DE LAS COSTAS. D'AIÇI 2035, AQUEL PERCENTATGE PASSARA A 75%. AQUELA CONCENTRACION DE GENTS A LA BROA DE LAS MARS E DELS OCEANS ES PLAN LO SIGNE DE LA RELACION ESTREITA QUE LOS OMES ENTRETENON AMB AQUEL ESPACI. LO PROBLEMA D'AQUELA CREISSENÇA ES EVIDENT. COSSI ACULHIR TOTJORN MAI DE MOND SENS AVER UN IMPACTE GREU SUS LA NATURA ?

DE MARATGES ATRACTIUS

De mai en mai de mond causisson de s'installar sus las còstas. Aquela tendéncia es generala. Las rasons son multiplas. L'istòria es una evidéncia mas pas solament. Uèi coma ièr, la dobèrtura cap a l'ocean permet la pesca e ajuda pel comèrci. Aquelas zonas encoratjan las activitats umanas. Los militars tanben i son totjorn presents. Los climas agradius, la preséncia de l'aiga, son tanben d'elements favorables per faire venir los toristes en massa. Las condicions de vida son agradivas e son confirmadas per totas las enquèstas. los estajants que vivon

suls maratges son mai uroses e en mai bona santat que los que demòran dins las tèrras !

GANHAR DE TERRENC SUS LA MAR !

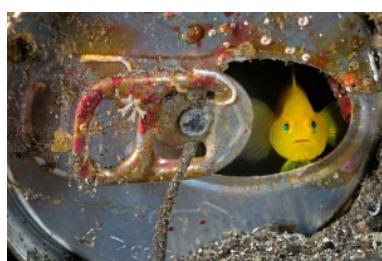
La demanda creis e la plaça manca ! Es per aquò que d'unes paises an ganhat de tèrra sus la mar. L'idèa es pas novèla : los Paises Bases ancreat los « polders » de mercé de digas de proteccion. Aital, la mager part del pais se trapa a l'ora d'ara en dejós del nivèl de la mar. En Euròpa occidental son mai de 15000 km² que foguèron ganhats sus la mar desempuèi lo sègle XVII. A l'ora d'ara aquò se persegueís en Asia mai que mai : Dubai, Singapor, lo Japon....utilizan totas las tecnicas coneigudas per espandir un espaci favorable a l'implantacion humana. .

L'espandiment de la populacion humana suls aqueles maratges a una consequéncia evidenta. Los maratges son victimas de construccions afrosas que fan desaparéisser tot çò qu'avián de natural. Parlam d'artificializacion dels sòls. la Còsta Blanca en Espanha n'es un exemple amb mai de 96% de son maratge betonat ! Lo tractament de l'aiga dins aquela zona trop poblada es catastrofic per l'environament.

Lo besonh de tèrra tan per cultivar coma per s'installar, es particularament nefasta pels ecosistèmas del maratge que son totes d'una granda fragilitat : Las zonas banhadas son mèsa a mal d'en pertot. Las mangròvas, los paluns, las dunas, las lagunas e los estuaris son uèi en grand dangièr d'en pertot dins lo mond. En França, las zonas banhadas representan 25% de la biodiversitat mas fan partidas de las zonas que foguèron las mai redusidas. Pas que del temps del siècle XX, lors susfàcias se son redusidon de 67%.

DE MAI EN MAI DE POLLUCION

Que siá industriala o domergas, totas las activitats menadas sus tèrra an una part de responsabilitat dins la pollucion marina. Lo nòstre biais de consomar es pas brica estrangièr a la pollucion. Las cantinas de veire o de plastic, las boitas de conservas, las cauçaduras, los fialats de pesca abandonats, mas tanben las cigaretas, los briquets.... fans partits de las escobilhas qu'acaban sus las plajas del mond entièr. D'aprèp lo programa de las Nacions Unidas per l'Environament (PNUE) 80 % de las escobilhas presentan dins los oceans venon del dedins de las tèrras ! lo demai seriá escampat directament dels batèls que navigan sus las mars.

D'aprèp las Nacions Unidas encara 60 a 90 % d'aquellas escobilhas aquáticas son de plastic ! Cada annada son sièis miliards et mièg de kilos d'escobilhas que son escampats dins

los oceans. Aquò representa 206 kilos per segonda !! A fòrça de se passejar suls oceans butadas pels corents aquelas escobilhas forman de concentracion enòrmes que fan pensar a d'isclas. Lo « Great Pacific Garbage Patch » que s'estira entre California e Hawaii cobrís una susfàcia de 3,43 milions km². Aquò representa en superficia lo terç d'Euròpa ! Aquel molonàs d'escobilhas pòrta coma nom d'escais « ***Lo continent de plastic*** ».

çò mai grèu encara, 70% de las escobilhas que flotejan acaban per colar. Se pausan al fons dels oceans fins a formar un mena de tapis qu'escana la vida.

Los paises en camin de desenvolapament son taben puntats del det qu'escampan encara en granda majoritat las aigas usadas directament dins los oceans e las mars. Aital, de produches quimics dangerous per la santat se passejan dins las aigas : fangas toxicas, solvants, metals pesucs, idrocarbur, acidas...son corentament escampats dins los oceans. lo dangièr pel mitan natural es evident mas i a tanben un dangièr pro important pels òmes ! Lo plomb e lo mercura se trapan dins la carn de plan de peisses que son consomats regularament pels òmes. Dins las annadas 50, al Japon, dins lo vilatge de Minamata de milièrs de personas son mòrtas d'una malautia desconeguda. Qualques annadas puèi, avizèrem qu'aquelas personas èran contaminadas pel clorure de Metilmercura qu'escampava una usina vesina !

DE MARATGES DE PROTEGIR

Los maratges devon èsser protegits. es una evidéncia. França causiguèt de crear tre 1675 la Conservatori del Maratge. Aquel establiment public es cargat de crompar d'unes terrençs per empachar las construccions abusivas e per protegir la natura. De mercé a n'aquel dispositiu, 12% dels maratges de França

son ara protegits. Aquò vòl dire 1200 km de còstas e 150000 ectaras. L'objectiu ideal seriá de tornar salvatja 1/3 del maratge d'aiçí 2050.

D'unas convencions internacionalas, de leis e d'agença governamental a son mèsa en plaça per ajudar a la protecccion de las còstas. Podèm citar la convencion de Ramsar que tre 1971 permetèt la protecccion dels aucèls de passadís. Uèi mai de 1950 sitis son repertoriats per protegir los aucèls. Aquò representa 190 milions d'ectaras.